

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos
Ministerijai
ministerija@sam.lt

2020-05-25 Nr. 6
Į 2020-05-19 Nr.(1.23-25)10-3695

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybei
LRVkanceliarija@lr.lt

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO PAKEITIMO
PROJEKTO NR. XIIIP – 4571 (2)“ PROJEKTO**

Nacionalinė vaistų prekybos asociacija (toliau - Asociacija) susipažinusi su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektu „Dėl LR Farmacijos įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIIIP-4571(2)“ (toliau – Nutarimo Projektas), teikia siūlymus.

Asociacija savo nuomonę ir argumentus pateikė 2020-05-07 d. rašte Nr. 4 „Dėl LR Farmacijos įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIIIP-4571(2)“, bei kartu su Lietuvos vaistinių asociacija parengtame rašte 2020-05-13 d. „Dėl farmakoteknikų apklausos dėl Farmacijos įstatymo keitimo projekto XIIIP-4571(2)“.

Asociacija **nepitaria** Nutarimo projektui. Pateikiame argumentus, kodėl taip manome:

1. Europos Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo nereikalauja uždrausti farmakoteknikams parduoti (išduoti) vaistus. Direktyva reglamentuoja profesinės kvalifikacijos reikalavimus pripažįstant vaistininkus, bet ne farmakoteknikus. Šalis narė turi teisę pati nustatyti farmakoteknikų priežiūros lygmenį (žr. Europos Komisijos 2011 m. lapkričio 30 d. raštas „Lietuvos vaistininko padėjėjų veiklą reglamentuojančių teisės aktų projektai“).
2. Priėmus Projektą, nebus pablogintas farmacinių paslaugų prieinamumas gyventojams, nes kai kuriose atokesniuose regionuose trūksta vaistininkų, todėl nereikėtų uždarinėti vaistinių arba reikšmingai trumpinti vaistinių darbo laiką.
3. Farmakoteknikai turi įgiję aukšąjį neuniversitetinį išsilavinimą (3 metai studijų, profesinio bakalauro laipsnis), suteikiantį jiems reikalingą kvalifikaciją farmacinėms paslaugoms teikti, prižiūrint vaistininkui nuotolinėmis ryšio priemonėmis.

Asociacija prašo atsižvelgti į anksčiau išdėstytus siūlymus.

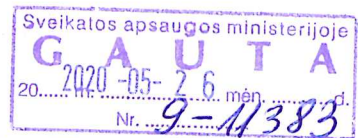
Raštas siunčiamas elektroniniu paštu adresu: LRVkanceliarija@lr.lt,
ministerija@sam.lt

Direktorė

Jūratė Kulberkienė

Rasa B
Aliej 2020-05-26

25

UAB „MANO VAISTINĖ“
Nemuno g. 70A, Šakių r. sav. Kidulių k.
El. paštas: tauras@entafarma.lt

KAM:

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius
El. paštas: migle.domeikiene@sam.lt, rasa.balseriene@sam.lt

ORIGINALAS REGISTRUOTU PAŠTU SIUNČIAMAS NEBUS

PASTABOS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTUI REG. NR. 20-7291

2020 m. gegužės 22 d.
Klonėnų vs. 1, Širvintų rajonas

I. 2020 m. gegužės 19 d. į TAIS sistemą buvo įkeltas ir pateiktas derinti suinteresuotiems asmenims Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau tekste – „**Ministerija**“) parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas (toliau tekste – „**Projektas**“), kuriuo yra siūloma nepritarti Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-4571(2) (toliau tekste – „**Įstatymo projektas**“).

II. Įstatymo projektu yra siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo (toliau tekste – „**LR FĮ**“) 35 str. 12 d. nustatant, kad vaistinės darbo laiku vaistinėje turi dirbti ne mažiau kaip vienas vaistininkas. Ši nuostata netaikoma, kai vaistinėje jos darbo metu yra ne mažiau kaip vienas vaistininko padėjėjas (farmakotechnikas) ir jo veiklą naudojantis ryšio priemonėmis, Sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka, prižiūri vaistininkas.

III. Susipažinusi su Projektu UAB „MANO VAISTINĖ“ (toliau tekste – „**Bendrovė**“) teikia šias pastabas dėl Projekto.

IV. Bendrovė nori atkreipti Ministerijos dėmesį į tai, jog dabartinė LR FĮ 35 str. 12 d. redakcija, kurioje nustatyta, jog nuo 2021 m. sausio 1 d. vaistinės darbo laiku vaistinėje turi dirbti ne mažiau kaip vienas vaistininkas, iš esmės atims kaimo gyvenamosiose vietovėse gyvenančių gyventojų galimybes apskritai gauti farmacinę paslaugą. Toks teisinis reguliavimas neatitinka Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1008 patvirtintų Vaistų politikos gairių (toliau tekste – „**Gairės**“) 19 punkte nurodyto Vaistų politikos plėtros tikslo užtikrinti geresnį vaistų prieinamumą.

V. Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo (toliau tekste – „**LR TAVRĮ**“) 1 str. nustato, kad Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietovės skirstomos į miesto ir kaimo gyvenamąsias vietoves. Miesto gyvenamosioms vietovėms priskiriami miestai, kaimo gyvenamosioms vietovėms priskiriami miesteliai, kaimai ir viensėdžiai. LR TAVRĮ 3 str. nustato, kad:

V.I. miesteliai yra kompaktiškai užstatytos gyvenamosios vietovės, turinčios nuo 500 iki 3000 gyventojų, kurių daugiau kaip pusė dirbančiųjų dirba pramonėje, verslo bei gamybinės ir socialinės infrastruktūros srityse, taip pat tradiciniai miesteliai;

V.II. Kaimai yra gyvenamosios vietovės, neturinčios miesto, miestelio ir viensėdžio požymių;

V.III. Viensėdžiai yra istoriškai susiformavusios gyvenamosios vietovės, paprastai sudarytos arba kilusios iš vienos sodybos ir turinčios ne daugiau kaip 20 objektų skirtingu adresu.

VI. Atitinkamai atsižvelgiant į šį teisinį reguliavimą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. V- 308 patvirtintų Vaistinių patalpų ir įrengimų reikalavimų 14.1.2 punktas nustato, jog kaimo gyvenamojoje vietovėje esančios visuomenės vaistinės bei labdaros vaistinės ofisinio plotas turi būti ne mažesnis kaip 10 kv. m

VII. Nemaža dalis kaimo gyvenamosiose vietovėse esančių netinklinių vaistinių bus priverstos nutraukti savo veiklą, nes:

VII.I. neturi pakankamai finansinių lėšų samdyti vaistininkus. LR FĮ Nr. X-709 2, 8, 19, 33, 35, 591, 681 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo aštuntuoju-1 skirsniu įstatymo projekto aiškinamajame rašte yra nurodyta, kad 2018 m. iš 1303 vaistinių 1064 vaistinės priklauso vaistinių tinklams. Dominuoja penki vaistinių tinklai: UAB „Nemuno vaistinė“ priklauso 295 vaistinės (sudaro 22,64 proc. vaistinių), UAB „Eurovaistinė“ – 285 vaistinės (21,87 proc.), UAB „Gintarinė vaistinė“ – 230 vaistinių (17,65 proc.), UAB „Norfos vaistinė“ – 96 vaistinės (7,37 proc.), UAB BENU Vaistinė Lietuva – 83 (6,37 proc.) vaistinės. Visi didieji vaistinių tinklai yra tiesiogiai arba netiesiogiai susiję su juridiniais asmenimis, turinčiais didmeninio platinimo licenciją: UAB „Nemuno vaistinė“ turi didmeninio platinimo licenciją, UAB „Eurovaistinė“ vertikalčiai susijusi su didmeninio platinimo įmone UAB „EVD Baltija“, UAB „Gintarinė vaistinė“ ir UAB „Norfos vaistinė“ – su UAB „Limedika“, BENU Vaistinė Lietuva – su UAB „TAMRO“. Vaistinių tinklams nepriklausančios vaistinės nepajėgia konkuruoti su vaistinėmis, priklausančiomis tinklams, ir jų skaičius nuolat mažėja: 2008-12-31 jos sudarė 55 proc. visų vaistinių, 2010-12-31 – 40 proc., 2012-12-31 – 31 proc., o 2016-12-31 – tik 18,34 proc. Vaistinių tinklai, valdydami 81,66 proc. vaistinių, ir esant didmeninės ir mažmeninės prekybos integracijai, kai tinklui priklauso ir didmeninio platinimo įmonė, ir vaistinė, turi didelę derybinę galią ir sugeba iš vaistų gamintojo gauti didelių nuolaidų. Šiuo metu daugumos rinkoje veikiančių nepriklausomų vaistinių padėtis yra sudėtinga, nemaža dalis jų patiria finansinių sunkumų ir deda visas įmanomas pastangas siekdamos išlikti rinkoje bei konkuruoti su vaistinių tinklais, kurie dėl savo veiklos ypatumų turi konkurencinį pranašumą, kuris ypač pasireiškia daug labiau išvystyta vaistinių tinklo infrastruktūra, rinkodara bei dažnu atveju – prekių kainodaros ypatumais¹.

VII.II. vaistininko studijas baigę absolventai nenori važiuoti dirbti į kaimo gyvenamąsias vietas, su ta pačia problema susiduria ir kaimo gyvenamosiose vietovėse esančios gydymo įstaigos².

VII.III. dalis kaimo gyvenamosiose vietovėse esančių netinklinių vaistinių savininkų yra farmakoteknikai. Jie yra vieninteliai šių vaistinių darbuotojai, aptarnaujantys gyventojus ir jau yra sulaukę pensinio amžiaus, todėl jiems yra ne tik sudėtinga skirti pakankamai piniginių lėšų brangioms investicijoms į vaistininko studijas (kurios yra mokamos), bet ir faktiškai neįmanoma to padaryti, nes studijuoti ir tuo pačiu dirbti vaistinėje objektyviai nėra galimybių.

VIII. Didžioji dalis kaimo gyvenamosiose vietovėse esančių vaistinių nepriklauso vaistinių tinklams, o vaistinių tinklams dėl ekonominių priežasčių neapsimoka atidaryti šiose vietovėse savo filialų. Be to, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. V-1220 patvirtinto siūlymo parduoti vaistinius preparatus ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones gyventojams nuotoliniu būdu tvarkos aprašo (toliau tekste – „Aprašas“) 22.2 punktas nustato, kad vaistinius preparatus ir (ar) medicinos pagalbos priemones (toliau tekste - „MPP“), įsigytus sudarius nuotolinę pirkimo–pardavimo sutartį, siuntos gavėjas gali atsiimti jo pageidaujamoje vietoje ar vaistinėje, su kuria gyventojas yra sudaręs nuotolinę pirkimo–pardavimo sutartį, ar kitoje šios vaistinės interneto svetainėje paskelbtame atsiėmimo vietų sąraše nurodytoje vaistinėje. Vadinasi, uždarius dalį kaimo gyvenamosios vietovėse esančių vaistinių gyventojai nebeturės galimybės atsiimti vaistinių preparatų ir/ar MPP ir užsisakę jas nuotoliniu būdu.

IX. Todėl uždarius kaimo gyvenamosiose vietovėse esančioms vaistinėms šiose vietovėse gyvenančių asmenų galimybė prireikus apsirūpinti vaistiniais preparatais itin pablogėtų.

X. Remiantis LR FĮ 2 str. 11 p. ir 13 p. farmacinę paslaugą gyventojui turi teisę suteikti tik vaistininkas arba vaistininko padėjėjas (farmakoteknikas). Tai reiškia, kad uždarius kaimo gyvenamosiose

¹ Žr. plačiau Nastaravičius A. Gyventojų aprūpinimo vaistais tinklo plėtra – atskirų netinklinių vaistinių perspektyva Lietuvoje. Magistro baigiamasis darbas, LSMU MA Farmacijos fakultetas, Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedra, 2014 (prieiga per internetą http://vddb.library.lt/fedora/get/LT-eLABa-0001:E.02~2014~D_20140618_233522-34795/DS.005.0.02.ETD).

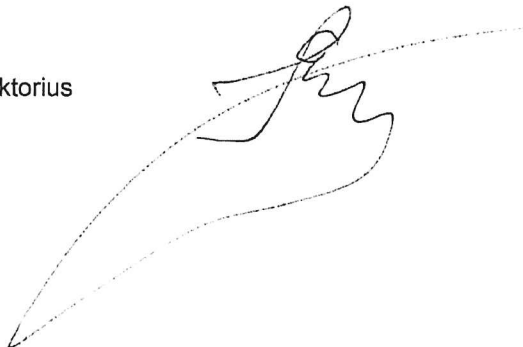
² Prieiga per internetą <https://www.delfi.lt/projektai/studijos2019/siulomos-nemokamos-studijos-gydytojams-rezydentams-kurie-sutiks-dirbti-provincijoje.d?id=80866211>.

vietovėse esančioms vaistinėms šių vietovių gyventojai apskritai neturėtų galimybės gauti farmacinės paslaugos.

XI. Todėl atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Bendrovė prašo Projekte padaryti išimtį ir pakoreguoti 35 str. 12 d. nustatant, kad nuostata, jog vaistinės darbo laiku vaistinėje turi dirbti ne mažiau kaip vienas vaistininkas yra netaikoma, kai kaimo gyvenamojoje vietovėje esančioje vaistinėje jos darbo metu yra ne mažiau kaip vienas vaistininko padėjėjas (farmakotechnikas) ir jo veiklą naudojantis ryšio priemonėmis, Sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka, prižiūri vaistininkas.

Pagarbiai,

UAB „MANO VAISTINĖ“ direktorius
Tauras Endriukaitis

Lietuvos Respublikos Seimo sveikatos reikalų komitetui
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos
Nacionalinei vaistų prekybos asociacijai
Lietuvos vaistinių asociacijai

2020-05-26 Nr. 1.16-16

DĖL LRV NUTARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO NR. XI-2017 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-4571(2)) PROJEKTO NR. 20-7291

Gerbiamieji,

Lietuvos laisvosios rinkos institutas išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo (*dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4571(2))* projektą (Reg. Nr. 20-7291), kuriuo nepritariama nuostatos – „Vaistinės darbo laiku vaistinėje turi dirbti ne mažiau kaip vienas vaistininkas“ – papildymui išimtimi, kad vaistinės darbo laiku galėtų dirbti ne mažiau kaip vienas vaistininko padėjėjas (farmakotechnikas), kai jo veiklą naudojantis ryšio priemonėmis, sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka, prižiūri vaistininkas. Pažymėtina, kad reikalavimas, kad „Vaistinės darbo laiku vaistinėje turi dirbti ne mažiau kaip vienas vaistininkas“ – dar negalioja. Jis turėtų įsigalioti 2021 m. sausio 1 d.

Atsižvelgiant į tai, kad:

- problema, kurią yra būtina spręsti reguliavimu, kad vaistinės darbo laiku vaistinėje fiziškai dirbtų bent vienas vaistininkas, neįrodyta;
- reikalavimas – vaistinės darbo laiku būtinai vaistinėje dirbti bent vienam vaistininkui – viršija Direktyvos nuostatas bei kelia grėsmę galimybei įsigyti vaistus internetu;
- nepriėmus Projekto, mažmeninės prekybos vaistais rinkoje konkurencija mažės, gali kilti vaistų prieinamumo problemų, ypač regionuose, bus skatinamas kryžminis subsidijavimas ir nepagrįstai didinamos kitų nei vaistai vaistinėse parduodamų prekių kainos,

nepritariame Vyriausybės nutarimo projektui, ir siūlome Farmacijos įstatymo projektą, kuriuo būtų leista vaistinėje dirbti bent vienam farmakotechnikui, kurio darbą prižiūrėtų vaistininkas, naudojant ryšio priemones, priimti.

PRIDEDAMA. 4 lapai.

Pagarbiai

Lietuvos laisvosios rinkos instituto
prezidentė

G. Deržanauskienė, el. p. gintare@llri.lt

Dokumentas paštu siunčiamas nebus

Elena Leontjeva

VšĮ Lietuvos laisvosios rinkos institutas

A. Juozapavičiaus g. 6
09310 Vilnius, Lietuva

Tel. +370 5 250 0280
llri@llri.lt
www.llri.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 110059496
PVM mokėtojo kodas LT100594917
AB SEB bankas, a.s. Nr. LT90 7044 0600 0124 3182

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4571(2) (Reg. Nr. 20-7291)

Lietuvos laisvosios rinkos institutas (LLRI) išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4571(2)“¹ (toliau – Projektas) (Reg. Nr. 20-7291)² projektą (toliau – Nutarimas), kuriuo nepritariama Projekto siūlymui: nuostata „Vaistinės darbo laiku vaistinėje turi dirbti ne mažiau kaip vienas vaistininkas“ papildyti išimtimi, kad vaistinės darbo laiku galėtų dirbti ne mažiau kaip vienas vaistininko padėjėjas (farmakotechnikas), kai jo veiklą naudojantis ryšio priemonėmis, sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka, prižiūri vaistininkas. Pažymėtina, kad reikalavimas, kad „Vaistinės darbo laiku vaistinėje turi dirbti ne mažiau kaip vienas vaistininkas“ – dar negalioja. Jis turėtų įsigaliooti 2021 m. sausio 1 d.

Projektu teikiamo siūlymo įgyvendinimas yra tikslingas. Nutarimu teikiami argumentai nepagrindžia Projekto ydingumo dėl toliau nurodomų priežasčių.

1. Reikalavimas – vaistinės darbo laiku būtinai vaistinėje dirbti bent vienam vaistininkui – nepagrįstai viršija Direktyva keliamus reikalavimus

Vyriausybė nepitaria Projekto siūlymui argumentuodama, kad tai prieštarautų 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (toliau – Direktyva) nuostatomis ir Europos Komisijos išaiškinimui, kad vaistininkų veiklą galėtų vykdyti vaistininko padėjėjai prižiūrimi vaistininko. Tačiau nei Direktyva, nei Europos Komisija nenurodo, kad tokia priežiūra negali vykti elektroninio ryšio priemonėmis, todėl reikalavimas bent vienam vaistininkui fiziškai būti vaistinėje jos darbo laiku, yra perteklinis Direktyvos nuostatų atžvilgiu.

Pažymėtina, kad jau dabar farmacinė paslauga yra teikiama naudojantis ryšio priemonėmis, kai pacientai nereceptinius vaistus perka internetu. Tokiu pat būdu planuojama teikti farmacinę paslaugą ir siūlomu įteisinti receptinių vaistų pardavimo internetu atveju. Todėl reikalavimas vaistinės darbo laiku vaistinėje būtinai fiziškai dirbti bent vienam vaistininkui, yra neproporcingas.

Nepriėmus Projekto ir įsiteisėjus reikalavimui, kad vaistinės darbo laiku vaistinėje privalo dirbti bent vienas vaistininkas, ir siekiant reguliavimo vientisumo bei Direktyvos įgyvendinimo, taip kaip ji aiškinama Nutarime, prekyba vaistais internetu, farmacinę paslaugą teikiant ryšio priemonėmis, taptų negalima, nes atitinkamai netenktų menamų Direktyvos reikalavimų. Tokiu atveju ir prekyba internetu netektų prasmės, nes farmacinę paslaugą vaistininkas privalėtų suteikti gyvai. Tai nepagrįstai apsunkintų vaistų įsigijimą ir blogintų vaistų prieinamumą Lietuvos gyventojams.

2. Problema, kurią yra būtina spręsti reikalavimu vaistinės darbo laiku vaistinėje dirbti bent vienam vaistininkui, neįrodyta

¹ Prieiga internetu: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/d8570e10853b11eaa51db668f0092944?positionInSearchResults=6&searchModelUUID=7ca585e6-ec4c-4d1b-b597-e3d2c499d37f>

² Prieiga internetu: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/e06bf77199d411eaa51db668f0092944>

Nutarimu neįrodoma, kad farmakoteknikai, prižiūrimi vaistinių naudojant ryšio priemones, negali kokybiškai teikti farmacinę paslaugą pacientams ir kad jų išsilavinimas yra nepakankamas skatinti pacientus racionaliai vartoti vaistinius preparatus.

Šiuo metu negalioja reikalavimas vaistinėms būti fiziškai pasiekiamiems vaistinėse farmakoteknikams teikiant farmacinę paslaugą, ir tai nelemia, kad vaistinėse farmacinę paslauga teikiama nekokybiškai. Todėl negalima teigti, kad šiuo metu egzistuoja problema, kurią būtina spręsti minėtu reguliavimu.

3. Nutarime keliama teisinio tikrumo problema nėra aktuali

Nutarimo 6 punkte keliama teisinio tikrumo problema, kuri kaip teigiama, pasireikštų atšaukus reikalavimą vaistinės darbo laiku vaistinėje dirbti bent vienam vaistininkui, nes „būtų pažeisti vaistinių, kurios, siekdamos atitikti reikalavimus, perorganizavo savo veiklą, ir vaistinių padėjėjų (farmakoteknikų), kurie per atidėjimo laikotarpį įgijo vaistininko profesinę kvalifikaciją, kad galėtų dirbti savarankiškai, teisėti lūkesčiai“. Priėmus Projektą teisinio tikrumo problema nebūtų aktuali, nes:

- Asmuo, kuris farmakotekniko kvalifikaciją pasikėlė ir įgijo vaistininko kvalifikaciją, pretenduoja į aukštesnį uždarbį, ir nepriklausomai nuo Projekto priėmimo ar nepriėmimo, jis dėl pakilusios kvalifikacijos gali patirti asmeninę naudą.
- Nuostatos, kad vaistinės darbo laiku vaistinėje privalo dirbti bent vienas vaistininkas, vaistinėms reikš padidėjusias sąnaudas, nes aukštesnės kvalifikacijos darbuotojas (vaistininkas) yra apmokamas brangiau nei žemesnės kvalifikacijos darbuotojas (farmakoteknikas). Mažesnėse vaistinėse, vienkartinės sąnaudas lems ir farmakoteknikų atleidimai (išėtinės išmokos) bei naujo darbuotojo (vaistininko) paieška ir priėmimas. Todėl, mažai tikėtina, kad vaistinės prisitaikymui prie šio reguliavimo ryšis labai iš anksto, nes tokiu atveju be reikalo didintų savo sąnaudas.

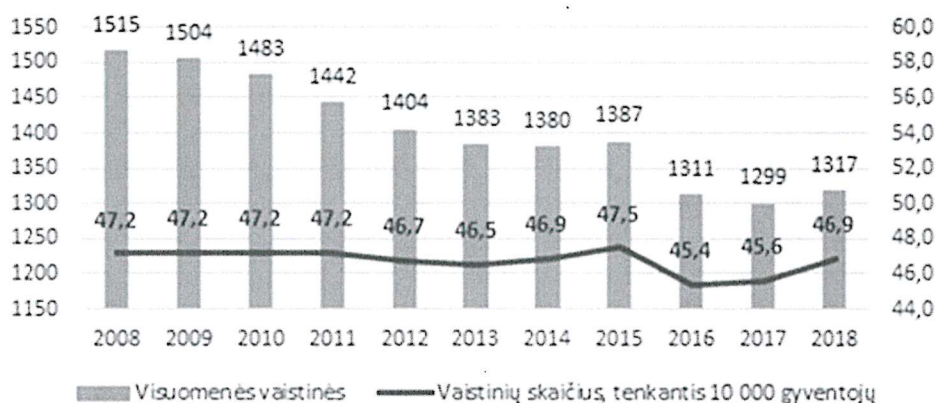
Teisinio tikrumo principo argumentą silpnina ir tai, kad reikalavimas, kad vaistinės darbo laiku dirbtų bent vienas vaistininkas, dar nėra įsigaliojęs. Norint pagrįsti šio principo pažeidimą, tai turėtų patvirtinti vaistinės ir vaistinių darbuotojai.

4. Nepriėmus Projekto, mažmeninės prekybos vaistais rinkoje konkurencija mažės, didės vaistų prieinamumo problema

Papildomos sąnaudos, kurias patirs vaistinės dėl 2021 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio reikalavimo – vaistinės darbo laiku privalomai dirbti bent vienam vaistininkui, sudarys santykinai didesnę naštą mažesnėms, netinklinėms vaistinėms, ypač regionuose, palyginti su vaistinių tinklais, įsikūrusiais didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Nes pastarosiose vaistinėse, didesnė tikimybė, kad ir taip dirba bent vienas vaistininkas. O jei ne, didmiesčiuose norinčių dirbti vaistinių susirasti daug lengviau, palyginti su regionuose veikiančiomis vaistinėmis, ne tik dėl didesnės vaistinių pasiūlos, bet ir dėl didesnių galimybių pasiūlyti konkurencingesnį atlygį, palyginus su mažesne netinkline vaistine. Dėl vaistinių trūkumo, kai kurios iš jų gali būti priverstos užsidaryti. Tai mažins konkurenciją mažmeninės prekybos vaistais rinkoje. Taip pat neišvengiamai mažins ir vaistų prieinamumą asmenims, kurie gali nebeturėti kitos alternatyvos įsigyti jiems būtinų vaistų. Asmenys bus priversti vykti į didesnius miestus ieškoti jiems reikalingų vaistų, patirs papildomas sąnaudas. Tikslas – gerinti paslaugos kokybę – nebus pasiektas. Priešingai, gali susidaryti situacija, panaši į sumažėjusį bankų paslaugų prieinamumą regionuose, dėl kurio nukenčia vartotojai.

Nepamatotų reguliavimų farmacijos sektoriuje būta ir anksčiau, pvz., 2016 m. nustatyti ploto reikalavimai, pagal kuriuos vaistinės ar jos filialo bendras patalpų plotas privalėjo būti ne mažesnis kaip 60 kv. m., o vaistinės kaimo vietovėje ar jos filialo kaimo vietovėje – ne mažesnis nei 30 kv. m. Dėl šio reikalavimo dalis vaistinių buvo priverstos keisti patalpas, investuoti į naujas, kita dalis – užsidaryti. Vaistinių skaičius, tenkantis 100 000 gyventojų, pastarąjį dešimtmetį išlieka stabilus ir yra lygus 47. Tačiau 2016 m. stebimą šio rodiklio sumažėjimą galima sieti su vaistinių ploto reguliavimu. Vaistinių patirtas sąnaudas dėl nepasverto reguliavimo apmokėjo pacientai. Įsigaliojus minėtam reguliavimui, vaistinių skaičius gali vėl sumažėti. Neatmestina, kad dėl reguliavimo galinčią atsirasti vaistinių prieinamumo problemą bus pasiūlyta spręsti steigiant valstybinį vaistinių tinklą.

1 pav. Bendro vaistinių skaičiaus Lietuvoje ir vaistinių skaičiaus, tenkančio 100 000 gyventojų, dinamika 2008-2018 m.

Šaltinis. Apskaičiuota pagal Valstybinės vaistų kontrolės komisijos ir Lietuvos statistikos departamento duomenis

5. Projekto atmetimas lems kryžminį subsidijavimą ir nepagrįstai didins kitų, nei vaistai, vaistinėse parduodamų prekių kainas

Atsižvelgiant į tai, kad: 1) reikalavimas – vaistinės darbo laiku vaistinėje būtina dirbti bent vienam vaistininkui – didins vaistinių būtent su vaistų pardavimu susijusias sąnaudas, ir 2) vaistinės pagal galiojantį reguliavimą negali taikyti didesnių antkainių nei yra nustatyti tiek nekompensuojamųjų vaistų, tiek kompensuojamųjų vaistų bei nekompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių atžvilgiu, padidėjusios sąnaudos būtų įskaitomos į kitų vaistinėje parduodamų prekių, pvz.: nekompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių, maisto papildų, kosmetikos ir kitų prekių, kainas. Tai reiškia, kad vaistinės būtų priverstos taikyti kryžminį subsidijavimą, reguliuojamų prekių (vaistų) pardavimu susijusias sąnaudas perkeltant kitoms su taikomu reguliavimu nesusijusioms prekėms. Tai nepagrįstai mažintų vaistinių konkurencingumą su reguliavimu tiesiogiai nesusijusių prekių rinkose (pvz., kai kurių prekybos tinkluose parduodamų prekių rinkose).

6. Vaistininkų trūkumo problemos sprendimui Nutarime pateiktas siūlymas kreiptis į šalies universitetus prašant parengti daugiau vaistininkų, negarantuoja, kad dėl įsigaliosiančio reguliavimo išaugsiantis vaistininkų poreikis bus patenkintas. Visų pirma, siekiant nesudaryti neproporcingos administracinės naštos verslui, į vaistininkus rengiančias aukštąsias mokyklas turėtų kreiptis ir vaistininkų poreikį turėtų užtikrinti ne vaistinės, o reguliavimo autoriai. Ir antra, ne vaistinių galioje užtikrinti, kad parengti vaistininkai liks dirbti Lietuvoje ir neemigruos į užsienio šalis, kur jų darbo vietos yra geriau apmokamos arba užtikrinti, kad parengti vaistininkai vyktų gyventi ir dirbti į regionuose veikiančias vaistines.

Atsižvelgiant į tai, kad:

- problema, kurią yra būtina spręsti reguliavimu, kad vaistinės darbo laiku vaistinėje fiziškai dirbtų bent vienas vaistininkas, neįrodyta;
- reikalavimas – vaistinės darbo laiku būtina vaistinėje dirbti bent vienam vaistininkui – viršija Direktyvos nuostatas, kelia grėsmę galimybei įsigyti vaistus internetu;
- nepriėmus Projekto, mažmeninės prekybos vaistais rinkoje konkurencija mažės, didės vaistų prieinamumo problema, ypač regionuose, bus skatinamas kryžminis subsidijavimas ir nepagrįstai didinamos kitų nei vaistai vaistinėse parduodamų prekių kainos,

nepritariame Vyriausybės išvadai, ir siūlome Projektą, kuriuo būtų leista vaistinėje dirbti farmakotechnikui, kurio darbą prižiūrėtų vaistininkas, naudojant ryšio priemones, priimti.

Rasa B
Alcega
2020-05-28

**KAUNO
KOLEGIJA
MEDICINOS FAKULTETAS
FARMAKOTECHNIKOS KATEDROS VEDĖJAS**

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Vilniaus g. 33
LT-01506 Vilnius

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos politikos skyriaus patarėjai
Miglei Domeikienei

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos politikos skyriaus
vyriausiajai specialistei Rasai Balserienei

*Siunčiama elektroniniu paštu : ministerija@sam.lt, migle.domeikiene@sam.lt,
rasa.balseriene@sam.lt
Originalas siunčiamas nebus.*

**DĖL LR VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS
ĮSTATYMO NR. X-709 2,4,5,7,35,39,76 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO
ĮSTATYMO NR. XI-2017 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO Nr.
XIIIP- 4571 (2)**

Šių metų gegužės 19 dieną buvo gautas ir pateiktas derinimui Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo X-709 2,4,5,7,35,76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-4571 (2) projektas. Nutarimo projekte siūloma nepritarii Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 2, 4, 5, 7, 35, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio įstatymo pakeitimo projektui Nr. XIIIP-4571(2), dėl nutarimo projekte nurodomų priežasčių.

Atstovaudamas visuomenės vaistinėje dirbančius vaistininko padėjėjus (farmakoteknikus), teigiu, jog vaistininko padėjėjai (farmakoteknikai) išreiškia nesutikimą šiam LR vyriausybės nutarimo projektui.

Projekte pirmoji priežastis, kuri nurodoma Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 2,4,5,7,35,76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio įstatymo pakeitimo projektui Nr. XIIIP-4571(2) nepritarimui yra įvardijama kaip „Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 35 straipsnio dalies nuostata, kad vaistinės darbo laiku vaistinėje turi dirbti ne mažiau kaip vienas vaistininkas, kurių įstatymo projekte siūloma keisti buvo priimta siekiant tinkamai įgyvendinti iš Europos sąjungos teisės kylančius įsipareigojimus.“ Verta paminėti tai, jog Europos Komisijos Vidaus rinkos ir paslaugų generalinis direktoratas nurodė, kad vaistininko padėjėjai Direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo 45 straipsnio 2 dalyje nurodyta veikla gali užsiimti tik prižiūrimi vaistininko, turinčio vaistininko kvalifikacinį laipsnį, kuris atitinka Direktyvoje nustatytus būtinuosius rengimo reikalavimus, tačiau, yra patvirtinama, kad ES teisėje nenustatyta, kaip valstybės narės turėtų reglamentuoti farmakoteknikų veiklą. Valstybės narės gali savo nuožiūra pasirinkti tinkamiausią farmakoteknikų veiklos kontrolės priežiūros mechanizmą,

be kita ko, atsižvelgdamos į farmakotekniko per studijas įgytą būtiną kvalifikaciją ir įgūdžius, rinkos poreikius ir prieinamas technines galimybes.

Projekte ketvirtoji priežastis, kuri nurodoma Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 2, 4, 5, 7, 35, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio įstatymo pakeitimo projektui Nr. XIII-4571(2) nepritarimui yra įvardijama kaip „2021 m. sausio 1 d. įsigaliojus Farmacijos įstatymo 35 straipsnio 12 dalies nuostatai, nuolatinis vaistininko buvimas vaistinėje turės įtakos vaistininko padėjėjų (farmakoteknikų) teikiamų farmacinių paslaugų kokybei, nes vaistininkai turės sąlygas efektyviau prižiūrėti vaistininko padėjėjo (farmakotekniko) veiklą.“

Kyla klausimas, kaip buvo nustatyta, jog vaistininko padėjėjo (farmakotekniko) teikiamos farmacinės paslaugos yra nekokybiškos?

Kolegijai nėra žinoma, kad farmakotekniko įgytomis žiniomis ir atliekamu darbu vaistinėse būtų skundžiamasi labiau, nei vaistininku.

Svarbu tai, jog studijų programa suteikia pakankamos kompetencijos atlikti bazines pareigas, t.y. išduoti/parduoti vaistinius preparatus gyventojams, suteikti farmacinę paslaugą. Studijuojant Farmakoteknikos studijų programoje, yra skiriamas didelis dėmesys studijų dalykams, kurių pagalba siekiama paruošti kuo profesionalesnį vaistininko padėjėją (farmakotekniką), teikiantį farmacines paslaugas:

Socialinė farmacija (Studijų dalykas apimantis farmacijos istoriją bei teisės aktus, reglamentuojančius farmacijos specialisto darbinę veiklą vaistinėje) – 78 teorijos valandos, 62 – praktinių užsiėmimų valandos,

Farmakologija (Mokslas apie vaistų vartojimą ligų gydymui ir profilaktikai, bei organizmo tarpusavio sąveiką) – 142 teorijos valandos, 94 – praktinių užsiėmimų valandos,

Klinikinė farmacija (Mokslas apie įvairių organų sistemų susirgimų požymių diagnozavimą, parenkant nereceptinius vaistinius preparatus ar vaistinių prekes) – 48 teorijos valandos, 40 – praktinių užsiėmimų valandos,

Konsultavimas ir komandinis darbas vaistinėje – 16 teorijos ir 16 praktinių užsiėmimų valandų, *Kokybės sistemos farmacijoje* (Studijų dalykas, kuriame analizuojami teisės aktai, kurių pagalba siekiama užtikrinti kuo kokybiškesnes paslaugas farmacinėje veikloje) – 16 teorijos ir 16 praktinių užsiėmimų valandų,

Bendras kontaktinis profesinės veiklos praktikoms skiriamas valandų skaičius – 710 valandų). Atkreipiame dėmesį, kad Studijos remiasi ir praktika, ir teorija, kuri yra koncentruota į darbą vaistinėje. Verta paminėti tai, jog Farmakoteknikos studijų programa, 2017 metais vertinta tarptautinių išorės ekspertų, buvo įvertinta nepriekaištingai, nepateikus jokių neigiamų ar koreguotinų aspektų, taip studijų programą akredituojant maksimaliam laikotarpiui – 6 metams.

Kolegijos akademinė visuomenė mano, kad lyginti kitų šalių paruošiamus farmakoteknikus su Lietuvoje paruošiamais yra nesąžininga, nes kitose kai kuriose ES šalyse tai daugiau kaip profesinis mokymas (trunka nuo vienerių iki dviejų metų), o Lietuvoje suteikiamas profesinio bakalauro kvalifikacinis laipsnis, o mokslas trunka 3 metus, taip pat atliekama praktika kiekvienais studijų metais, visuomenės bei gamybinės vaistinės.

Kyla klausimas, ar tikrai vaistininko padėjėjo (farmakotekniko) žinių neužteks nuo 2021 m. sausio 1 d., kai jau dabar visas funkcijas, kurias jis savarankiškai atlikinėjo ne vienerius metus (kai kurie – išties dešimtmečius) jam padės vykdyti vaistininkas? Kyla nemažai abejonių, kodėl farmakoteknikams reikalinga nuolatinė priežiūra? Tikrai nesulyginame dviejų specialybių, nesakome, kad vaistininkų nereikia, pritariame, kad du papildomi studijų metai, lyginant su magistro studijomis, suteikia galimybę įgyti daugiau žinių, tačiau dar nereikia, kad tos žinios bus tiesiogiai susijusios su pareigomis, atliekamomis vaistinėje, tai specialistai ruošiami ir mokslinei veiklai ir pan. Drąsiai teigiame, kad farmakoteknikai paruošiami taip, kad gali dirbti vieni, esant poreikiui prižiūrimi nuotoliniu būdu. Studijos akredituotos....

Projekte penktoji priežastis, kuri nurodoma Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 2,4,5,7,35,76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio įstatymo pakeitimo

projektui Nr. XIIIP-4571(2) nepritarimui yra įvardijama kaip „*Vaistinės turėjo net 15 metų laikotarpį (nuo 2006 metų) persitvarkyti ir atitinkamai organizuoti savo darbą, atitinkamai vaistininko padėjėjai (farmakotechnikai) turėjo pakankamai laiko prisitaikyti prie numatomų pokyčių rinkoje.*“ Norime pažymėti, jog vaistininko padėjėjams (farmakotechnikams) tęsti studijų ir įgyti magistro kvalifikacinį laipsnį nebėra kur, kadangi vieninteliame universitete, kuriame tai buvo galima padaryti, priėmimas nebėra vykdomas nuo 2016 metų, o paskutinė laida studijas baigė 2019 metais, todėl vaistininko padėjėjai (farmakotechnikai) jau pastaruosius 4 metus nebeturi galimybės prisitaikyti prie numatomų pokyčių rinkoje.

Prašome darant bet kokias išvadas atsižvelgti ir darbuotojų grupę, kurios darbo sąlygos keistųsi po 2021 m. sausio 1d., jei bus nepritarta Farmacijos įstatymo pakeitimui.

Kauno kolegijos
Medicinos fakulteto
Farmakotechnikos katedros vedėjas

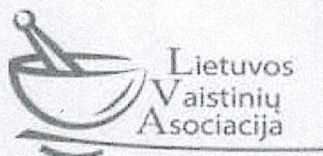
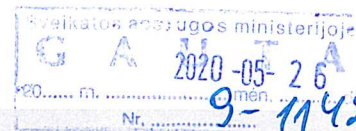

Aurimas Galkontas

Kontaktai:
El. paštas: aurimas.galkontas@go.kauko.lt
Mob. Nr. +370 6 22 02 660

Rasa B
Aleksy

2020-05-27

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020 05 26 Nr.25

Gedimino pr. 11,

LT-01103 Vilnius

Siunčiama elektroniniu paštu : LRVkanceliarija@lrvt.lt;

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijai

Vilniaus g. 33,

LT-01506 Vilnius

Siunčiame elektroniniu paštu: ministerija@sam.lt;

rasa.balseriene@sam.lt;

Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetui

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius, Lietuva

Siunčiame elektroniniu paštu: sveikrkt@lrs.lt;

Originalas paštu siunčiamas nebus.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO NR. XI-2017 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-4571(2)“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4571(2)“ projektą (Reg. Nr. 20-7291) (toliau – Nutarimo projektas). Lietuvos vaistinių asociacija (toliau – Asociacija) Nutarimo projekte išreiškiamai pozicijai nepritaria. Asociacija nepraleisdama nustatyto termino (termino pabaiga numatyta 2020 m. gegužės 26 d.) teikia savo vertinimą / išvadą dėl Nutarimo projekto ir Asociacijos poziciją pagrindžiančius argumentus.

1. Dėl Nutarimo projekto 1 punkto

Asociacijai nėra iki galo aišku kokią mintį yra norimą išreikšti Nutarimo projekto 1 punktu. Šiame punkte yra užsimenama, kad „Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo (toliau – Farmacijos įstatymas) 35 straipsnio 12 dalies nuostata, kad vaistinės darbo laiku vaistinėje turi dirbti ne mažiau kaip

Lietuvos vaistinių asociacija, juridinio asmens kodas 126307089, Vytauto 19, LT-21105, Trakai
el. pašto adresas info@vaistiniuasociacija.lt, a.s. LT167044060003055019, AB SEB bankas,
įregistruota Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre

vienas vaistininkas, kurią Įstatymo projekte siūloma keisti, buvo priimta siekiant tinkamai įgyvendinti iš Europos Sąjungos teisės kylančius įsipareigojimus.“ Tokiu būdu yra tarsi suponuojama, kad Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-4571(2) (toliau – Įstatymo projektas) prieštarauja Europos Sąjungos teisei, tačiau nėra pateikiama tai pagrindžiančių argumentų.

Asociacija prašo patikslinti teiginį, kurią norima išreikšti Nutarimo projekto 1 punktu. Asociacija taip pat prašo pateikti argumentus, kokių pagrindų yra tarsi keliamos abejonės dėl Įstatymo projekto atitikties Europos Sąjungos teisei, turint omenyje Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Europos teisės departamento 2020 m. balandžio 30 d. išvadą, kurioje yra nurodoma, kad Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Europos teisės departamentas įvertinęs Įstatymo projekto atitiktį Europos Sąjungos teisei pastabų neturi.

2. Dėl Nutarimo projekto 2 punkto

Nutarimo projekto 2 punkte yra deklaratyviai teigiama, kad priežiūra ryšio priemonėmis neužtikrina gyventojų lūkesčių gauti kokybiškas farmacines paslaugas. Tačiau šis teiginys nėra pagrindžiamas jokiais objektyviais duomenimis.

Asociacija atkreipia dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo (toliau – Farmacijos įstatymas) 35 straipsnio 13 d., numato kad farmacijos specialistas **esant poreikiui konsultuoja** (žodžiu ar ryšio priemonėmis) vaistininko padėjėją (farmakotekniką). Asociacija kartu su Nacionaline vaistų prekybos asociacija 2020 m. gegužės 6-11 d. vykdė farmakoteknikų apklausą dėl Įstatymo projekto nuostatų, (toliau – Farmakoteknikų apklausa) (**Farmakoteknikų apklausos rezultatus jau esame Jums pateikę elektroniniu paštu 2020 m. gegužės 13d.**), kurioje dalyvavo **net 608 respondentai**. Farmakoteknikų apklausos metu **net 95 procentai respondentų nurodė, kad šiuo metu galiojanti vaistininkų vykdoma priežiūra yra pakankama**. 92.4 procentų respondentų išreiškė nepritarimą teiginiui, kad vaistininko padėjėjui (farmakoteknikui) yra būtina fizinė nuolatinė vaistininko priežiūra. Galiausiai 90.6 procento respondentų mano, kad šiuolaikinės ryšio priemonės gali būti pakankamos užtikrinant nuotolinę konsultaciją su vaistininku.

Asociacija primena, kad ir dabar vaistininko yra vykdoma nuotolinė farmakotekniko priežiūra, kuri yra aiškiai apibrėžta, pagal Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro įsakymą V-197 „Dėl vaistininko ir vaistininko padėjėjo (farmakotekniko) teisių ir pareigų paskirstymo aprašų patvirtinimo“ 11.15 punktą: *Vaistininko priežiūra tai: 11.15.1. receptų, kurie paliekami vaistinėje, pagal kuriuos vaistininko padėjėjas (farmakoteknikas) pardavė (išdavė) vaistus, patikrinimas, pažymint juos vaistininko asmeniniu spaudu, pasirašant ir nurodant recepto patikrinimo datą; 11.15.2. esant reikalui, vaistininko padėjėjo (farmakotekniko) konsultavimas tiesiogiai žodžiu ir (ar) ryšio priemonėmis, parenkant gyventojui reikalingus vaistus, teikiant farmacinę informaciją; 11.15.3. ekstemporalųjų vaistų, kuriuos pagamino vaistininko padėjėjas (farmakoteknikas), patikrinimas prieš juos parduodant (išduodant) gyventojui, receptą, pagal kurį buvo pagamintas ekstemporalusis vaistas, pažymint vaistininko asmeniniu spaudu, pasirašant ir nurodant ekstemporalųjų vaistų patikrinimo datą;*

Asociacija prašo pagrįsti Nutarimo projekto 2 punkte pateikiamus deklaratyvius teiginius realiais duomenimis ir skaičiais.

3. Dėl Nutarimo projekto 3 punkte pateikiamų teiginių

Nutarimo projekto 3 punkte yra pateikiama nuoroda į Konstitucinio Teismo 2002 m. kovo 14 d. nutarimo dalį, kurioje iš esmės yra teigiama, kad įstatymais gali ir turi būti nustatyti tokie vaistinių savininkų subjektinių nuosavybės teisių ribojimai, kad jiems nuosavybės teise priklausančiose vaistinėse dirbančių farmacininkų profesinę veiklą galėtų kontroliuoti, vaistinėms galėtų vadovauti ir vaistinių valdymo kontrolę galėtų vykdyti tik farmacinį išsilavinimą ir reikiamą kvalifikaciją turintys asmenys.

Šiuo metu vaistinės susiduria su dvejomis fundamentaliomis, tarpusavyje susijusiomis praktinėmis problemomis:

- (i) rinkoje jaučiamas didelis vaistininkų trūkumas; todėl
- (ii) nėra galimybės užtikrinti, kad vaistininko darbo laikas atitiktų visą vaistinės darbo laiką.

Vaistinės galėtų įdarbinti vien tik vaistininkus, tačiau tokios galimybės objektyviai nėra dėl **didelio jų trūkumo**. Dėl šios priežasties yra pasitelkiami vaistininkų padėjėjai (farmakotechnikai).

Asociacija pažymi, kad kiekvienoje vaistinėje dirba vaistininkai, **kiekviena vaistinė turi farmacinės veiklos vadovą (juo gali būti tik vaistininkas), kuris nuolat užtikrina tinkamą ir nuoseklią vaistinės veiklą bei vaistininko padėjėjo (farmakotechniko) veiklos priežiūrą vietoje ir nuotoliniu būdu**. Taigi klaidinga manyti, kad įsigaliojus įstatymo projektu siūlomam reguliavimui ši situacija pasikeis ir vaistininkų padėjėjai (farmakotechnikai) pakeis vaistininkus vaistinėse.

4. Dėl Nutarimo projekto 4 punkto

Nutarimo projekto 4 punkte yra pateikiami deklaratyvūs teiginiai apie tai, kad nuo 2021 m. sausio 1 d.:

- (i) nuolatinis fizinis vaistininko buvimas vaistinėje turės teigiamos įtakos vaistininkų padėjėjų (farmakotechnikų) teikiamų farmacinių paslaugų kokybei;
- (ii) vaistininkai turės sąlygas efektyviau prižiūrėti vaistininko padėjėjo (farmakotechniko) veiklą;
- (iii) vaistininkų vaidmuo turės įtakos skatinant pacientus racionaliau vartoti vaistinius preparatus.

Tačiau nei vienas iš šių teiginių nėra pagrindžiamas objektyviais duomenimis, tyrimų / studijų rezultatais.

Vaistininkų padėjėjų (farmakotechnikų) paruošimas Lietuvoje vienas geriausių ES, jų kvalifikacijos kėlimas toks pats kaip vaistininkų, klausant tuos pačius kursus ir renkant tiek pat

kvalifikacijos kėlimo valandų. Manome, kad jų kvalifikacija pakankama išduoti vaistinius preparatus, suteikti farmacinę paslaugą, bei skatinti gyventojus gyvent sveikiau bei vaistus vartoti racionaliau.

Asociacija pažymi, kad Farmakotechnikų apklausos respondentai nurodė, kad:

- (i) šiuolaikinės ryšio priemonės gali būti pakankamos užtikrinant nuotolinę konsultaciją su vaistininku (90.6 procentai respondentų);
- (ii) jiems yra tekę konsultuotis iškilusiais klausimais (pvz.: dėl vaistų išdavimo) su vaistininku nuotoliniu būdu, ryšio priemonėmis (62.3 procentai respondentų);
- (iii) konsultacija nuotoliniu būdu, ryšio priemonėmis buvo naudinga ir pakankama (79.4 procentai respondentų, nurodžiusių, kad jiems yra tekę konsultuotis nuotoliniu būdu).

Asociacija prašo pagrįsti Nutarimo projekto 4 punkte pateikiamus deklaratyvius teiginius realiais duomenimis ir skaičiais.

5. Dėl Nutarimo projekto 5 punkto

5.1. Dėl Nutarimo projekto 5.1 papunkčio

Vaistininkai Lietuvos teritorijoje nėra pasiskirstę tolygiai. Vaistininkai turi šeimas, įsipareigojimus, vaikai lanko mokyklas ir darželius, todėl tikėtis, kad vaistininkai sutiks keltis gyventi į kitus miestus ar važinėti nemažus atstumus kiekvieną dieną iš namų į darbą ir atgal, būtų naivu. Asociacija nuogaustauja, kad vaistinės veiklos licencijų turėtojai, valdantys vaistines, esančias vietovėse nutolusiose nuo didžiųjų miestų nebebus pajėgūs objektyviai įgyvendinti Farmacijos įstatymo 39 straipsnio 1 dalyje jiems numatytos pareigos tose vaistinėse įdARBINTI pakankamai tinkamos kvalifikacijos farmacijos specialistų bei suteikti jiems pakankamus įgaliojimus atlikti jiems pavestas pareigas. **Vaistinės neturi teisės versti savo darbuotojų persikelti gyventi į kitą gyvenvietę ar keliauti kiekvieną dieną į darbą iš vieno miesto į kitą.** Asociacijos narės pastebi, kad darbuotojų važinėjimas į kitą miestą dirbti, būna tik laikinas sprendimas, nes darbuotojai po kurio laiko atsisako tai daryti dėl įvairių priežasčių, todėl **ženkliai dalis vaistinių bus priverstos arba pažeidinėti minėta Farmacijos įstatymo nuostata arba užsidaryti, kadangi vaistinės šios nuostatos dėl objektyvių, ne nuo jų priklausančių priežasčių, nesugebės įgyvendinti.** Šios aplinkybės, ypač regionuose, neigiamai įtakos vaistų prieinamumą gyventojams, bei ženkliai mažins darbo vietas. Atkreipiamė dėmesį, kad vaistinėse dirba ne tik farmacijos specialistai, bet ir kiti vaistinės darbuotojai, tad darbo vietas prarastų kur kas daugiau regionų gyventojų.

Dar 2015 m. svarstant šį klausimą, Sveikatos apsaugos ministerija (toliau - SAM) savo išvadose LRS Sveikatos reikalų komitetui pripažino: "Miestų vietovės su vaistininkų trūkumu nesusiduria, todėl vaistininkų trūkumo problema yra aktuali tik kaimo vietovėse", jau tada matė šią problemą, ir nors dabar situacija statistiškai nepasikeitė, deja kažkodėl pasikeitė ministerijos požiūris.

Konstitucinis Teismas savo 2018 m. birželio 19 d. nutarime yra pasisakęs, kad nustatydamas teisės aktų nuostatas įstatymų leidėjas turi laikytis konstitucinių teisinės valstybės, atsakingo valdymo principų suponuojamų reikalavimų **nenustatyti tokio teisinio reguliavimo, pagal kurį būtų reikalaujama neįmanomų dalykų (lex non cogit ad impossibilia).**

5.2. Dėl Nutarimo projekto 5.2 papunkčio

Nutarimo projekto 5.2 papunktyje yra pateikiami deklaratyvūs teiginiai, kurie nėra pagrįsti jokiais objektyviais duomenimis. Visų pirma, Asociacijos žiniomis, jau nuo 2017 m. vaistininkų padėjėjų (farmakotechnikų) kvalifikacijos kėlimo kursai nebėra rengiami, todėl iš negalėjusių tuo metu persikvalifikuoti, galimybė tai padaryti dabar jau yra atimta. Be to ir studijų forma, pasak vaistininkų padėjėjų (farmakotechnikų), buvo sunkiai prieinama, tad ne visi norintys galėjo ja pasinaudoti (žr. Farmakotechnikų apklausą). Antra, nei vaistinės, nei universitetai niekaip negali priversti žmonių rinktis farmacijos studijas, tad teiginys, kad vaistinės galėjo kreiptis į universitetus, kad šie parengtų didesnį kiekį specialistų yra nelogiškas. Be to, tuo atveju, jeigu būtų dirbtinai didinamas studentų kiekis, galimai nukentėtų studentų parengimo kokybė. Taipogi, informacija dėl universitetų galimybės paruošti 200 vaistininkų per metus nėra tiksli. Nėra atsižvelgiama į tai, kad ženkliai dalis ruošiamų ir baigusių farmacijos studijas asmenų nedirba pagal įgytą išsilavinimą, vykdo vien tik mokslinę veiklą, išvyksta dirbti į kitas valstybes, augina vaikus ir t. t., tad realiai vaistines pasiekia kur kas mažesnis skaičius naujų specialistų.

Kiekvieną kartą, svarstant šį klausimą, 2015 m. Asociacija teigė ir dabar teigia, kad vaistininkų rinkoje trūksta, tad ši problema tikrai nėra naujiena. Tą patį teigė ir Sveikatos apsaugos ministerija 2015 m. savo išvadoje LRS Sveikatos reikalų komitetui: „Pažymėtina, kad po trijų metų gali likti ta pati problema, t. y. vaistinės nebus persitvarkiusios savo veiklos, užtikrinant tiesioginę vaistininko padėjėjo (farmakotechniko) priežiūrą, nes nebus paruošta pakankamai vaistininkų (dalis paruoštų vaistininkų gali išvykti dirbti į kitas valstybes ar per tą laiką atsidaryti naujų vaistinių, ypač miestuose)“.

Asociacija prašo pagrįsti Nutarimo projekto 5.2 papunktyje pateikiamus deklaratyvius teiginius realiais duomenimis, ir kodėl keičiasi SAM pozicija, kai statistiškai situacija tokia pati.

5.3. Dėl Nutarimo projekto 5.3 papunkčio

Išplėstinės praktikos vaistininkų veiklos įteisinimas niekaip neįtakos vaistininkų padėjėjų (farmakotechnikų) veiklos, kadangi nėra numatoma, kad vaistininkų padėjėjai (farmakotechnikai) galėtų vykdyti šią veiklą. Be to, nuolat fiziškai priežiūradamas vaistininko padėjėjo (farmakotechniko) veiklą išplėstinės praktikos vaistininkas objektyviai turėtų mažiau laiko savo likusių funkcijų vykdymui.

5.4. Dėl Nutarimo projekto 5.4 papunkčio

Nutarimo projekte nurodoma, kad 2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis vienai vaistinei tenka vidutiniškai 2,5 vaistininko. Tačiau, šis skaičius neatspindi realios situacijos. Atkreipiame dėmesį, kad toks skaičius kaip 2,5 vaistininko vienai vaistinei gali būti gaunamas tik skaičiuojant visus asmenis, turinčius galiojančią vaistininko praktikos licenciją. Tačiau praktikoje nemaža dalis asmenų, turinčių vaistininko praktikos licencijas dirba farmacinėse kompanijose, didmeninio platinimo įmonėse ar yra išvykę, nedirbantys pagal specialybę, taip pat didelis skaičius licencijos turėtojų yra moterys, kurių dalis yra ir motinystės atostogose, tad realus vaistininkų, galinčių dirbti vaistinėse skaičius yra ženkliai mažesnis nei deklaruojama.

Asociacija pastebi, kad kiekviena vaistinė yra skirtinga, tačiau pvz.: jei vidutinio dydžio vaistinė dirba nepertraukiamai visą savaitę, nuo pirmadienio iki sekmadienio, nuo 08.00 val. iki 20.00 val., tai Asociacijos skaičiavimais po 2021 m. sausio 1 d. tokiai vaistinei reikės bent 3 vaistininkų, tačiau net ir paėmus labai optimistini Nutarimo projekte pateikiamą skaičiavimą vaistininkų kiekvienai vaistinei tenka tik 2,5. O kur dar didelės vaistinės prekybos centruose, kur reikia net 5 etatų, kad padengti ilgą vaistinės darbo laiką. Pateiktas pavyzdys iliustruoja vaistininkų, kaip specialistų trūkumo problemą, kuri tik didės, atkreipiant dėmesį dar ir į tai, jog dalis vaistininkų net nedirba vaistinėse. Be to Nutarimo projekte nėra atsižvelgiama ir į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. Nr. 496 nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Darbo kodekso įgyvendinimo“, farmacijos specialistams nustatyta trumpesnė – 36 valandų darbo savaitė ir ilgesnės kasmetinės atostogos. O tai dar labiau padidina vaistininkų poreikį ir prisideda prie jų trūkumo.

Asociacijos nariai peržiūrėjo savo turimus duomenis ir paskaičiavo, kad vaistininkų padėjėjai (farmakotechnikai) sudaro reikšmingą dalį (trečdalį) dirbančių farmacijos specialistų vaistinėse. Asociacijos nariai įvertinę savo turimus duomenis numato, kad po 2021 m. sausio 1 d.

- (i) apie 10 proc. vaistinių, reikėtų keisti darbo laiką, t. y. trumpinti, bei didinti ir taip didelį darbo krūvį, kitų darbuotojų atostogų ar nedarbingumo metu;
- (ii) net 60 proc. vaistinių niekaip neužtikrintų įprasto vaistinės darbo laiko, nes neužtikrintų nuolatinio vaistininko fizinio buvimo darbo vietoje.

Šie skaičiavimai, buvo atlikti idealiomis sąlygomis, kai darbuotojai neserga, neina kasmetinių ar motinystės atostogų, nes situacija būtų dar kritiškesnė.

Farmacijos specialistų darbo sąlygas vaistinėse reglamentuoja teisės aktai ir jų yra griežtai laikomasi. Farmakotechnikai ir vaistininkai atlieka skirtingas funkcijas, tad atsakomybė ir atlygis už darbą, savaime suprantama yra skirtingas.

Taigi Nutarimo projekto 5.4 papunktyje pateikiami duomenys neatspindi realios situacijos rinkoje. Prašome juos patikslinti.

6. Dėl Nutarimo projekto 6 punkto

Nutarimo projekto 6 punkte yra pateikiami tik deklaratyvūs teiginiai, kurie nėra pagrindžiami jokiais objektyviais duomenimis. Asociacija mano, kad įstatymo projektu turi būti užtikrinamas stabilumas vaistinių rinkoje ir tinkamas farmacinių paslaugų teikimas gyventojams, išsaugotas ir vaistų prieinamumas ir vaistininkų padėjėjų (farmakotechnikų) darbo vietos. Be to, teiginys, kad įstatymo projekto įsigaliojimas pažeistų vaistinių, kurios per atidėjimo laikotarpį perorganizavo savo veiklą / ir (ar) vaistininkų padėjėjų (farmakotechnikų), kurie įgijo vaistininko profesinę kvalifikaciją, kad galėtų dirbti savarankiškai teisėtus lūkesčius, yra spekuliatyvus, kadangi persikvalifikavę farmacijos specialistai gali daugiau konkuruoti darbo rinkoje, pasikeitę ir jų darbo atlygis.

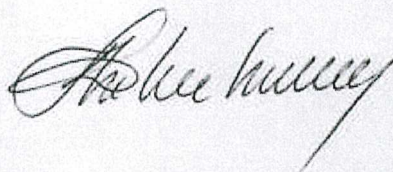
Asociacija prašo pagrįsti Nutarimo projekto 6 punkte pateikiamus deklaratyvius teiginius realiais duomenimis ir skaičiais.

Maloniai prašome atsižvelgti į tai kas išdėstyta ir atitinkamai pakeisti/papildyti/pagrįsti Nutarimo projektą, pagal Asociacijos pateiktus klausimus. Esame pasiruošę diskusijoms šiuo jautriu

klausimu. Suprantame, kad įvairios kitos organizacijos visada turės argumentų, kaip apginti savo interesus ir savo narius, todėl nuoširdžiai tikimės, kad bus priimtas socialiai jautrus ir išmintingas sprendimas, užtikrinantis vaistininkų padėjėjų (farmakotechnikų) darbo vietų išsaugojimą.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai
Lietuvos vaistinių asociacijos
Pirmininkė D. Mikutienė

Atsiimęlysa

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai

2020-05- Nr.
Į 2020-05-19 Nr. (1.1.3-25)10-3695

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Teisingumo ministerija, išnagrinėjusi derinimui pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-4571(2)“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), esminių pastabų jam neturi, tačiau siūlo jį patikslinti, atsižvelgiant į šias pastabas:

1. Farmacijos įstatymo 35 straipsnio 12 dalies nuostata, kad vaistinės darbo laiku vaistinėje turi dirbti ne mažiau kaip vienas vaistininkas, įsigalios 2021 m. sausio 1 d., todėl siūlytina Nutarimo projekto 1 punkto pirmajame sakinyje nurodyti šios nuostatos įsigaliojimo datą. Be to, atkreipiame dėmesį, kad pagal teisėkūros praktiką teisės akto tekstas dėstomas įprastu šriftu. Pasvirasis tekstas gali būti naudojamas žodžiams užsienio kalba išskirti, kartais juo išryškinamos citatos, tačiau citavimas galimas ir įprastu šriftu naudojant kabutes.

2. Nutarimo projekto 1 punkto trečiojoje pastraipoje nurodant šioje pastraipoje minimą pereinamąjį laikotarpį, manytume, kad reikėtų įvardinti ne tik jo galutinę, bet ir pradžios datą – 2012 m. rugsėjo 6 d.

3. Nutarimo projekto 2 punkte siūlytina atsisakyti kabutėse cituojamo aiškinamojo rašto teksto dalies, pagrindinę jo mintį įvardinant apibendrintai (trumpai).

4. Atkreiptinas dėmesys, kad Vyriausybės nutarimo projekto 3 punkte tekstas kabutėse nėra tiksliai atkartojantis nurodyto Konstitucinio Teismo nutarimo tekstą, todėl norint tai pateikti kaip citatą, turėtų būti tikslinamas.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

Inga Grigienė, (8 5) 2662963, el. p. i.grigiene@tm.lt
Rūta Butvydytė, (8 5) 266 2923, el. p. ruta.butvydyte@tm.lt

Tikime laisve

1990 KOVO 11

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS

Viešoji įstaiga, A. Mickevičiaus g. 9, 44307 Kaunas, tel. (8 37) 327200, faks. (8 37) 220733, el. p. www.lsmuni.lt, rektoratas@lsmuni.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302536989

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministerijai

2020-05- Nr.
I 2020-05-19 Nr. (1.1.3-25)10-3695

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Atsakydami į Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos 2020-05-19 raštą Nr. (1.1.3-25)10-3695 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimo projekto“, Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimui „Dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4571(2)“

pritariame.

Rektorius

prof. Remigijus Žaliūnas

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

2020-05-26 Nr. (34.3-74E)-3-2028
Į 2020-05-19 Nr. (1.1.3-25)10-3695

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Ekonomikos ir inovacijų ministerija išnagrinėjo Sveikatos apsaugos ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-4571(2)“ projektą ir jam pritaria.

Atkreipiame dėmesį, kad vaistininko profesinė veikla, nustatyta 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo 2005/36/EB (toliau – Direktyva 2005/36/EB) 45 straipsnio 2 dalyje (vaistų gamyba, jų pardavimas vaistinėse ir kt.) gali užsiimti vaistininkai, atitinkantys direktyvos 2005/36/EB 44 straipsnyje nustatytus rengimo reikalavimus. Vaistininko profesija yra reglamentuojama, vadovaujantis Direktyvos 2005/36/EB reikalavimais.

Ekonomikos ir inovacijų viceministras

Marius Skuodis

Birutė Kindurienė, tel. 870 663246, el.p.birute.kinduriene@eimin.lt

Parašas B.
Alceus
2020-05-25

Vaistinių Darbuotojų profesinė Sąjunga

Įm.k. 302346438, buveinės adresas Varpų 23-5, Klaipėda, tel. : +37067100348

Sveikatos apsaugos ministerijai

2020-05-23

Klaipėda

Dėl teisės akto projekto Nr. 20-7291 „Dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4571(2)

Vaistinių darbuotojų profesinė sąjunga pilnai pritaria siūlomam teisės akto projektui. Farmacijos įstatymas aiškiai apibrėžia tiek vaistininko, tiek vaistininko padėjėjo darbo funkcijas ir atsakomybes, kurias reikia užtikrinti visą vaistinės darbo laiką. Mūsų nuomone abu šie specialistai turi dirbti vaistinėje visa jos darbo laiką, kad būtų užtikrinta pilna ir kokybiška farmacinė paslauga. Tai leistų pilnai užtikrinti saugias šių specialistų darbo sąlygas ir sumažinti patiriamą stresą darbe. Darbdavio pareiga yra užtikrinti reikiama atitinkamos kvalifikacijos darbuotojų skaičių, kad farmacinė paslauga būtų įvykdyta pilna apimtimi.

Pagarbiai,

Vaistinių darbuotojų profesinės Sąjungos pirmininkas

Žydrūnas Mineikis

St. Oras

2020-05-13

2020-05-13

9-10364

Rima Rybakova

Nuo: Vaistinių darbuotojų profesinė sąjunga <vaistininkups@gmail.com>
Išsiųsta: 2020 m. gegužė 12 d. 23:14
Kam: Asta.Kubiliene@Irs.lt; Raimundas.Martinelis@Irs.lt; Ausrine.Armonaite@Irs.lt;
Kestutis.Bartkevicius@Irs.lt; irdegu@Irs.lt; Darius.Kaminskas@Irs.lt;
Algimantas.Kirkutis@Irs.lt; Jonas.Liesys; Laimute.Matkeviciene@Irs.lt; Irina Rozova;
Antanas.Vinkus@Irs.lt; Antanas.Matulas@Irs.lt; Ministerija; Aurelijus Veryga;
daiva.jonelyte@Irs.lt; sveikrkt@Irs.lt
Tema: Papildymas- DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 35
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

2020-05-13

Gerbiami LR sveikatos komiteto nariai,

Gavome informaciją, kad vienas didžiausių Lietuvos vaistinių tinklų, panaudodamas administracinį resursą, renka parašus, už įstatymo pakeitimą. Kitas tinklas organizuoja apklausą su atitinkamai parinktais klausimais, kuri taip pat prisidėtų prie įstatymo pakeitimo. Galime daryti prielaidą, kad įstatymo pakeitimas yra naudingas tik vaistinių tinklams. Nors ir turėdami daugiau nei 10 metų pereinamąjį laikotarpį, jie tikėtina nesugebėjo pasiruošti pokyčiams. Kaip bandoma pateikti, mažosioms vaistinėms ir farmakotechnikų saugumui tai turės minimalų poveikį. Nes steigiant vaistinę yra privaloma įdarbinti vaistininką. Manome, kad įstatymo pakeitimas leis ir toliau manipuliuoti etatais ir palikti vieną darbuotoją visą vaistinės darbo laiką. Tai tik dar labiau didins stresą darbe ir augins darbo krūvį. Tuo pačiu tai didins vaistinių tinklų pelnus, nors jie ir privalo įdarbinti reikiamą specialistų skaičių, kad užtikrintų kokybišką farmacinę paslaugą. Mes visada pasisakėme, kad vaistinėje, visą darbo laiką turi dirbti du farmacijos specialistai, iš kurių vienas yra farmakotechnikas. Tai leistų pilnai suteikti farmacinę paslaugą, bei užtikrintu orias darbo sąlygas

--
Pagarbiai,

Vaistinių darbuotojų profesinės sąjungos komiteto pirmininkas

Žydrūnas Mineikis

867100348
vaistininkups@gmail.com

1. Pu. pybo

97

Simona

**VALSTYBINĖ LIGONIŲ KASA
PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS**

Sveikatos apsaugos ministerijai

Nr.
Į 2020-05-19 Nr. (1.1.3-25)10-3695

DĖL NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Informuojame, kad Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemyje pateiktam derinti teisės akto projektui Nr. 20-7291 „Dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4571(2)“ pastabų neturime.

Direktorius

Gintaras Kacevičius

I. Medžiaušaitė, tel. (8 5) 236 4117, el. p. irma.medziausaite@vlk.lt

Biudžetinė įstaiga
Europos aikštė 1,
03505 Vilnius

Tel. (8 5) 236 4100
Faks. (8 5) 236 4111
El. p. vlk@vlk.lt
<http://www.vlk.lt>

Duomenys kaupiami ir
saugomi Juridinių asmenų
registre, kodas 191351679
PVM mokėtojo kodas
LT 100000950313

Rasa B. Almon
2020.05.24

25

LIETUVOS FARMACIJOS DARBUOTOJŲ PROFESINĖ SĄJUNGA

J.Jasinskiog.9,LT-01112, Vilnius,tel.:8-69882067
faks.:(85)-24 96809,e.l.p. farmacijos.profsajunga@gmail.com
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 195770137

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministerijai

2020-05-26 Nr. 26/05/2020
Vilnius

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO NR. XI-2017 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-4571(2)“

Lietuvos farmacijos darbuotojų profesinė sąjunga (toliau – **LFDPS**), susipažinusi su Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – **SAM**) parengtu ir pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-4571(2)“ projektu (projekto registracijos Nr. 20-7291;) interaktyvus priėjimas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/e06bf77199d411eaa51db668f0092944> (toliau – **Projektas**) bei atsakydama į SAM prašymą pateikti pastabas bei pasiūlymus Projektui, šiuo nurodo, kad:

- (1) LFDPS pritaria SAM Projektui, pastabų bei pasiūlymų jo turiniui bei formai neturi;
- (2) LFDPS siūlo Projektą lydinčiuose dokumentuose, kuriuos SAM teiktų Lietuvos Respublikos Vyriausybei bei vėliau Lietuvos Respublikos Seimui nurodyti, kad Projektas buvo derintas su farmacijos specialistų – vaistinininkų ir vaistinininkų padėjėjų (farmakotechnikų) atstovaujančiomis organizacijomis, įskaitant LFDPS, kaip profesinę sąjungą, kuri vienintelė šiuo metu Lietuvoje vadovaujantis teisės aktų reikalavimais turi teisę pagrįstai atstovauti vaistinininkų padėjėjų (farmakotechnikų) interesams;
- (3) LFDPS siūlo skirti didesnę dėmesį vaistinininkų padėjėjų (farmakotechnikų) profesinės kvalifikacijos tobulinimui bei kompetencijų ugdymui, sprendžiant klausimą dėl aukštesnės kvalifikacijos bei kompetencijų įgijimo, o ne Farmacijos įstatymo pataisų, kuriomis siūloma perleisti farmacinės paslaugos teikimą nelicencijuotiems specialistams, priėmimui.

LFDPS tikisi, kad jos palaikymas SAM Projektui bus svarus ir reikšmingas, ankstesniuose raštuose išsakytas susirūpinimas bus suprastas ir į prašymus bus atsižvelgta.

Pagarbiai
Lina Ganatauskienė
Lietuvos farmacijos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkė

VILNIAUS UNIVERSITETO
MEDICINOS FAKULTETAS

Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministerijai

2020-05-16 Nr. (1.6) 150000-S-*264*
| 2020-05-19 Nr. (1.1.3-25) 10-3695

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas išnagrinėjo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2020 m. gegužės 19 dienos raštu Nr. (1.1.3-25) 10-3695 pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709, 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4571(2)“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) ir informuoja, kad Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas Nutarimo projektui pritaria, papildomų pastabų neturi.

Medicinos fakulteto dekanas

prof. dr. (HP) Algirdas Utkus

Indrė Trečiokienė, tel. +370 5 249 6168, el. p. indre.treciokiene@mf.vu.lt

~~Originalas nebus siunčiamas~~

**VALSTYBINĖ VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS**

2020-05-25

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
El. paštas: ministerija@sam.lt

Nr. *(428) 27-1135*

I 2020-05-19 Nr. 20-7291

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DERINIMO

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos išnagrinėjo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4571(2)“ projektu ir informuoja, kad pastabų šiam projektui neturi.

Viršininkas

Gytis Andrulionis

A. Dambrauskaitė, tel. 8-683-13813, el. p. AukseDambrauskaite@vvkt.lt

Biudžetinė įstaiga, Žirmūnų g. 139A, LT-09120 Vilnius,
tel. (8 5) 263 9264, faks. (8 5) 263 9265, el. p. vvkt@vvkt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191351864

Tikime laisve

1990 KOVO 11

15
Loro B
Alceel
2020-05-27

LIETUVOS FARMACIJOS SĄJUNGA

SOCIETAS PHARMACIAE LITUANIAE

Adresas: Ateities g. 2C-1 LT-08333 Vilnius, Lietuva

Mob. tel. +370-687-14474, el. p. info@lfsajunga.lt, www.lfsajunga.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, įmonės kodas 290667020, a/s LT03 7044 0600 0026 9219

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministrui
p. Aurelijui Verygai

El.p. ministerija@sam.lt

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės Nutarimo (2020-05-19 Nr. (113-25)10-3695) projekto

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FARMACIJOS ĮSTATYMO NR. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO NR. XI-2017 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-4571(2)

Vilnius
2020-05-20

Lietuvos farmacijos sąjunga (LFS) pritaria Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtam ir pateiktam derinti Nutarimo projektui „Dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo X-709 2, 4 5 7 35, 39 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4571(2)“. Nutarimo projekte siūloma nepritarti Lietuvos Respublikos įstatymo 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-4571(2). Lietuvos farmacijos sąjunga nepritaria aukščiau nurodyto farmacijos įstatymo pakeitimo projektui, vadovaudamasi šiais argumentais:

1. Farmacijos įstatymo 35 straipsnio pakeitimo įstatyme (2015-03-12) įteisinta farmacinės rūpybos paslaugų, kurias teikia vaistininkas, svarba, atsižvelgiant į Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO), Tarptautinės farmacijos federacijos (FIP) ir Europos Sąjungos farmacijos reikalų grupės (PGEU) rekomendacijas. Siūloma projekto nuostata iš esmės pablogintų gyventojams teikiamos pagrindinės farmacinės paslaugos kokybę, sudarant galimybę vaistinei vykdyti farmacinę veiklą be vaistininko. Toks įstatymo ir praktikos pakeitimas iš esmės prieštarauja dviem ES direktyvoms 85/432/EEB ir 2005/36/EB.
2. Pasiūlytame Farmacijos įstatymo pakeitimo projekto aiškinamajame rašte pateikti neracionalūs tikslai. Kaip pagrindinis šio projekto tikslas - *„sudaryti galimybes naudojantis efektyviomis ryšio priemonėmis vaistininkui prižiūrėti vaistininko padėjėjo veiklą nuotolinio ryšio priemonėmis, nekeliant reikalavimo jiems fiziškai būti vienoje vaistinėje*“. Tačiau pagrindinė vaistinės ir vaistininko funkcija yra teikti farmacinę paslaugą, kuri apima ne tik vaistų išdavimą, bet ir informacijos, ir konsultacijos apie vaistus teikimą pacientui. Nurodytas pagrindinis tikslas suponuoja prielaidą, kad vaistinėje, dirbančioje dvi pamainas, antroje pamainoje galėtų dirbti vienas ar keli vaistininko padėjėjai, be vaistininko. Tačiau jie galėtų

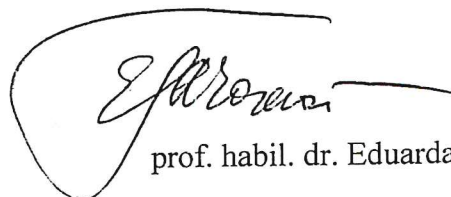
tik išduoti vaistus, bet negalėtų teikti informacijos ir konsultacijų apie vaistus. Tokia praktika neįmanoma nė vienoje Europos Sąjungos šalyje.

3. Projekto aiškinamajame rašte teigiama, kad rengiant specialistus *“per pastarąjį laikotarpį situacija beveik nepasikeitė”*. Tačiau norime pabrėžti, kad per penkerių metų pereinamąjį laikotarpį situacija pasikeitė iš esmės. Atsižvelgiant į anksčiau išsakytus nuogastavimus dėl vaistininkų trūkumo, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas padidino farmacijos studentų skaičių bei įgyvendino farmakotechnikų perkvalifikavimo programą. Vilniaus universitete taip pat buvo vykdomos vaistininkų padėjėjų (farmakotechnikų) persikvalifikavimo studijos. Nuo 2014 metų persikvalifikavo ir vaistininko profesinę kvalifikaciją įgijo 269 vaistininko padėjėjai (farmakotechnikai) ir buvo paruošti 569 vaistininkai. Šiais mokslo metais LSMU ir VU baigs 110 vaistininkų. Be to, įgyvendinus siūlomą farmacijos įstatymo projektą būtų pažeisti teisėti vaistininkų ir persikvalifikavusių farmakotechnikų lūkesčiai verstis farmacine veikla taip kaip numato ES teisė ir iki šiol galiojančios LR Farmacijos įstatymo nuostatos.
4. Projekto aiškinamajame rašte teigiama, kad, kad per pereinamąjį laikotarpį (2015-06-25 iki 2020-04-24) *“vaistinių, kuriose vaistininko padėjėjas (-jai) dirba be vaistininko (tiesiogiai) nesumažėjo, ypatingai regionuose”*. Tai klaidinanti nuostata, nes pagal LR Farmacijos įstatymą kiekvienoje vaistinėje privalo dirbti vaistininkas - farmacinės veiklos vadovas. Konkretūs skaičiai, kiek vaistininkų trūksta regionuose ar kiek vaistinių turėtų trumpinti darbo laiką, nebuvo pateikti. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Lietuva pasižymi vienu iš didžiausių vaistinių, tenkančių 100000 gyventojų, skaičiumi Europoje – 47 vaistinės ir ženkliai viršija Europos sąjungos vidurkį – 31 vaistinė.
5. Ypatingai šiuo kritiniu COVID-10 pandemijos laikotarpiu vaistininko profesija ir kompetencijos tapo labai svarbios visuomenei. Vaistininkas PSO yra pripažįstamas sveikatos priežiūros specialistu greta gydytojo ir slaugytojo. Vaistininkas yra farmacijos magistras, baigęs 5 metų vientisąsias farmacijos studijas ir įgijęs žinių ne tik apie vaistus, bet ir klinikinius dalykus – patologiją, ligas ir jų valdymą, diagnostiką, racionalią farmakoterapiją ir t.t. Vaistininkas geba konsultuoti pacientus lengvų negalavimų atveju, taip pat konsultuoti receptinių vaistų vartojimo klausimais. Juk ne veltui šalia informacijos apie vaistus būtinai turi būti pateiktas teiginys „dėl vaisto vartojimo ir galimo šalutinio poveikio pasitarkite su gydytoju ar vaistininku“. Be to, įgyvendinus siūlomą projektą negalėsime mažinti regionų atskirties, nes vaistinėms būtų leidžiama nesamdyti vaistininko visam vaistinės darbo laikui. Dėl to regionų gyventojams nebūtų suteikiama galimybė gauti profesionalią farmacinę paslaugą.

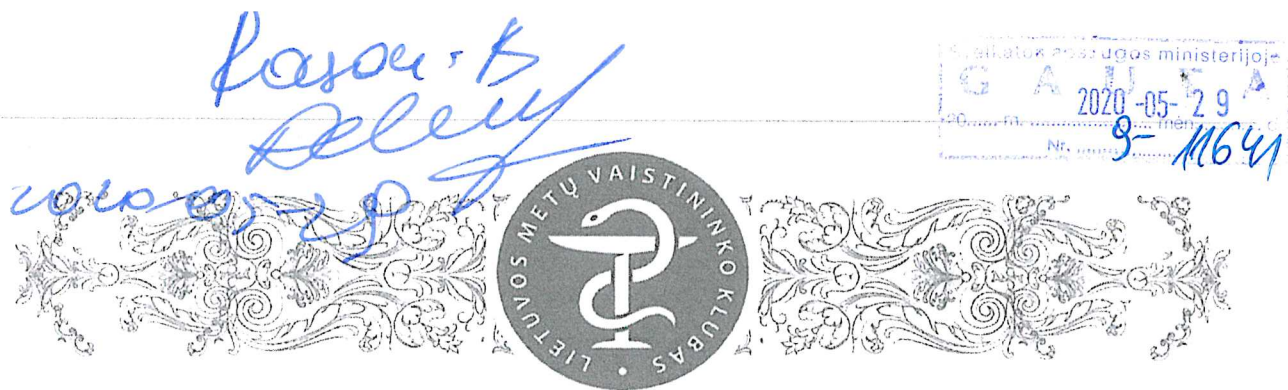
Lietuvos farmacijos sąjungos nuomone vaistinėje nuolatos privalo dirbti vaistininkas. Tik taip gali būti užtikrinamas tinkamas farmacinės paslaugos teikimas, sveikatos priežiūros sistemos ir visuomenės interesas.

Lietuvos farmacijos sąjunga, esant reikalui, maloniai suteiks papildomos informacijos ir deleguos valdybos narį išsakyti poziciją susitikimų ar pasitarimų metu.

Pagarbiai,
Lietuvos Farmacijos sąjungos prezidentas

prof. habil. dr. Eduardas Tarasevičius

*Teikiama el. paštu.
Originalas siunčiamas nebus.*

Lietuvos Respublikos Seimo
Sveikatos reikalų komitetui

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

✓ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai

DĖL VAISTININKO PADĖJĖJO (FARMAKOTECHNIKO) VEIKLOS PRIEŽIŪROS NUOTOLINIŲ BŪDŲ

2020 m. gegužės 26 d.
Vilnius

Lietuvos metų vaistininkų klubas (toliau – **LMVK**) šiuo kreipiasi į Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetą (toliau – **LRS SRK**), Lietuvos Respublikos Vyriausybę (toliau – **LRV**) bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministeriją (toliau – **SAM**), išsakydamas savo poziciją, pastabas bei pasiūlymus toliau nurodytiems teisės aktų projektams:

- (i) Seimo nario p. Antano Matulo registruotam Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-4571(2) (toliau – **Įstatymo projektas**);
- (ii) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 4, 5, 7, 35, 39, 76 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-2017 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-4571(2)“ (interaktyvus priėjimas <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/e06bf77199d411eaa51db668f0092944?jfwid=11htrvg6v>) (toliau – **Nutarimo projektas**).

1. Dėl LMVK teisės ir pareigos teikti pastabas Įstatymo projektui bei Nutarimo projektui

LMVK yra asociacija, jungianti Lietuvos vaistininkus, kurie kandidatavo ir buvo pripažinti laimėtojai Lietuvos metų vaistininkų rinkimuose. Tai yra geriausi, pažangiausi, labiausiai farmacijos paslaugų teikime ir vaistinės veiklos valdyme patyrę vaistininkai, kuriems „Metų vaistininko“ nominaciją suteikė tarptautinė komisija.

Tinkamai įsteigta, įregistruota ir veikianti
pagal Lietuvos Respublikos įstatymus asociacija
Juridinio asmens kodas 305318981

Buveinės adresas
Karaliaus Mindaugo pr. 7, Kaunas
El. p. info@lmvk.lt

Plačiau apie metų vaistininkų projektą, šios nominacijos esmę bei laimėtojus galima perskaityti viešuosiuose šaltiniuose¹.

LMVK, būdamas vaistininkus (farmacijos specialistus) jungiančia asociacija:

- (i) atitinka profesinės specialybinės draugijos sampratą, o taip pat laikytinas specialistų (ekspertų) organizacija, atitinkančią Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – **LR TPĮ**) 10 straipsnio reikalavimus bei sąlygas;
- (ii) yra specializuotos profesinės visuomenės dalis, su kuria Įstatymo projekto ir Nutarimo projekto derinimas yra privalomas (pagal LR TPĮ 2 straipsnio 3 dalį, 5 straipsnio 2 dalies 5 punktą, 7 straipsnį, 17 straipsnio 5 dalį).

Tad LMVK, teikdamas pastabas ir pasiūlymas, tikisi ir viliasi, jog gerbiami LRS SRK, LVR bei SAM atstovai nuosekliai išnagrinės ir atsižvelgs į šiame rašte išdėstytą.

2. Dėl Įstatymo projekto konceptualių prieštaravimų Lietuvos farmacijos sistemai

LMVK maloniai primena, kad Lietuvos Respublikoje nuo pat nepriklausomybės atkūrimo dirbo dviejų profesinių kompetencijų farmacijos specialistai – vaistininkas ir jo padėjėjas (farmakotechnikas). Šių specialistų kvalifikacija ir kompetencija buvo atskirta tuometinės farmacijos sistemos poreikiais:

- (i) vaistinių skaičius buvo mažas;
- (ii) vaistinių preparatų asortimentas nebuvo toks platus, kaip šiuo metu; daugumą vaistinių buvo gamybinėmis ir gamindavo vaistinius preparatus pacientams pagal gydytojų receptus;
- (iii) vaistininkas dirbdavo oficineje, bendraudavo su pacientais, išklausydavo juos, teikdavo patarimus bei rekomendacijas (2005 metais, Lietuvos Respublikos farmacijos įstatyme (toliau – **LR FĮ**) šiuos patarimus ir rekomendacijas apibūdino kaip farmacinę paslaugą bei farmacinę rūpybą);
- (iv) vaistininko padėjėjas (farmakotechnikas) dirbdavo vaistinės gamybinėse patalpose (padaliniuose) ir gamindavo vaistinius preparatus pacientams.

Ši situacija iš esmės pradėjo keistis 2002 metais, kai į Lietuvos farmacijos sektorių atėjo stambus kapitalas ir prasidėjo masinis naujų vaistinių steigimas ir naujų vaistinių veiklos vietų atidarymas. Vykę pokyčiai staigiai pareikalavo papildomos darbo jėgos, aptarnaujant pacientus ir vaistininkų pozicijas oficineje daugelyje vietų užėmė jų padėjėjai (farmakotechnikai). Kaip žinoma, dėl šio sprendimo vėliau Lietuva turėjo pasiaiškinti tiek Europos Komisijai, tiek kitoms valstybėms narėms dėl priimto sprendimo neatitikimo ES reguliavimui. LMVK žiniomis Lietuva iki šiol gauna tam tikrų

¹ Vieši šaltiniai apie Lietuvos metų vaistininkus <https://www.vaistai.lt/Pirmieji-Lietuvos-vaistininkystes-istorijoje-Lietuvos-metu-vaistininko-rinkimai-12185.html> (projekto esmė); <https://www.delfi.lt/sveikata/iveik-liga/isrinkti-geriausi-salies-vaistininkai.d?id=79885347> (pirmieji, 2018 metų, rinkimai); <https://www.delfi.lt/sveikata/sveikatos-naujienos/lietuvos-vaistininkystes-istorijoje-pirmieji-lietuvos-metu-vaistininko-rinkimai.d?id=79165383> (pirmieji, 2018 metų, rinkimai); [https://kaunas.kasvyksta.lt/2019/09/25/sveikata/prasideda-lietuvos-metu-vaistininko-rinkimai/](https://www.delfi.lt/temos/lietuvos-metu-vaistininkas;https://kaunas.kasvyksta.lt/2019/09/25/sveikata/prasideda-lietuvos-metu-vaistininko-rinkimai/); http://www.emedicina.lt/lt/vaistininkui/lietuvos_naujienos/susipazinkite_2019_metu_lietuvos_vaistininku_elltas.html; <https://www.apie-eurovaistine.lt/naujienos/antrus-metus-is-eiles-geriausiu-lietuvos-vaistininku-apdovanojimuose-eurovaistine-laimi-aukso-medali>; <https://ismuni.lt/lt/naujienos/naujienos/kauno-rotuseje-pagerbti-ir-apdovoti-lietuvos-metu-vaistininkai.html> (2019 metų rinkimų rezultatai ir apdovanojimai); <https://www.lrytas.lt/sveikata/medicinos-zinios/2019/12/10/news/kauno-rotuseje-pagerbti-ir-apdovoti-lietuvos-metu-vaistininkai-12872716/>; <https://www.diena.lt/naujienos/sveikata/sveikata/paskelbe-kas-tapo-lietuvos-metu-vaistininku-943039>.

klausimų iš ES valstybių narių dėl vaistininkų padėjėjų (farmakotechnikų) išsilavinimo, jų funkcijų ir veiklos.

Lietuvos valstybė, atstovaudama Lietuvos Respublikos Seimo kaip įstatymų leidėjo, ir atsižvelgusi į visas šalies farmacijos sektoriaus istorines aplinkybes, specialistų įgytus išsilavinimus, jų profesinę kompetenciją ir patirtį, o taip pat turėtą teisėtą lūkestį, priėmė sprendimą išskirti farmacijos specialistų veiklas taip, kad jos atitiktų tiek ES reguliavimą, tiek faktinę situaciją. Todėl LR FĮ buvo nustatyta, kad:

- (i) farmacines paslaugas Lietuvoje gali teikti tiek vaistininkas, tiek vaistininko padėjėjas (farmakotechnikas);
- (ii) vaistininkas teikia farmacinę paslaugą pacientams pats, savarankiškai ir betarpiškai;
- (iii) vaistininko padėjėjas (farmakotechnikas) turi teisę teikti farmacinę paslaugą pacientams bei parduoti (išduoti) vaistinius preparatus esant vaistininko priežiūrai;
- (iv) kiekvienas iš šių specialistų atsako už savo farmacijos praktikos klaidas, t.y. neteisėtą veiką, kai dėl jų kaltės padaroma žala paciento sveikatai. Ši atsakomybė kiltų tais atvejais, kai būtų viršijami įstatymo suteikti įgaliojimai, būtų sukurta žala dėl netinkamo vaistinių preparatų parinkimo, jų tarpusavio nesuderinimo, netinkamai suteiktos konsultacijos ir pan.

Akivaizdu, kad šis sistema, egzistuojanti Lietuvoje jau daugiau negu 14 metų, pasiteisino ir pasitvirtino kaip pagrįstas, nuoseklus, subalansuotas farmacinės paslaugų teikimo teisinio reguliavimo modelis. LMVK pritaria šiam modeliui ir siūlo nuosekliai laikytis jo toliau, organizuojant bei teikiant farmacinę paslaugą pacientams.

Išnagrinėjusi Įstatymo projektą (taip pat jo ankstesnę versiją) ir jo lydinčius dokumentus, LMVK pasigenda atsakymų į šiuos, esminius, conceptualius ir strateginius klausimus, kurie privalomai turi būti iškelti, išnagrinėti ir atsakyti, vertinant Įstatymo projektą:

- 2.1. **dėl kokios priežasties parengtas Įstatymo projektas?** Kokia socialinė, ekonominė, teisinė ar profesinė problema bus išspręsta jį priėmus? Kas šią problemą sukėlė, kaip ji buvo nustatyta?
- 2.2. **ar Įstatymo projektui** (nes juo siūloma pakeisti farmacijos paslaugos teikimo fundamentalią koncepciją šalyje) **buvo atliktas išplėstinis projekto vertinimas** (nes Įstatymo projekto lydinčiuose dokumentuose nėra tokių duomenų), nustatytas poveikis farmacijos sektoriui, specialistų veiklai, pacientų sveikatai, farmacijos paslaugų kokybei ir pan.?
- 2.3. **ar Įstatymo projektas yra tinkama ir vienintelė priemonė (proporcinga, objektyvi, nuosekli ir aiški) pasiekti Įstatymo projekto deklaruojamus tikslus?** Ar deklaruojami tikslai negali būti įgyvendinti kitomis priemonėmis?
- 2.4. **ar siūlomas Įstatymo projektas nesukels neigiamų pasekmių farmacijos specialistams kaip darbo rinkos dalyviams?**
- 2.5. **kaip Įstatymo projektas įsikorporuoja į Lietuvos teisinę sistemą**, įskaitant darbo teisės aplinką, reguliacinius reikalavimus dėl vaistinės veiklos užtikrinimo ir tinkamumo², kitus teisinius reikalavimus?

² LR FĮ 35 straipsnio 12 dalies reikalavimas, kad vaistinės darbo laiku vaistinėje turi dirbti ne mažiau kaip vienas vaistininkas. Primintina, kad vaistinė pagal LR FĮ 2 straipsnio 51 dalį suprantama kaip konkretaus juridinio asmens konkreči veiklos vieta, kurioje vykdoma farmacinė veikla.

Deja, atsakymų į šiuos klausimus nėra nei Įstatymo projekto aiškinamajame rašte, nei gerbiamo Seimo nario p. Antano Matulo pasisakymuose, nei kitoje medžiagoje, su kuria LMVK susipažino ir vertino (įvairių asociacijų, sąjungų ir kitų organizacijų pastabos bei pasiūlymai Įstatymo projektui).

Apibendrinant šioje dalyje išdėstytą, darytina išvada, kad **esamas Įstatymo projektas prieštarauja farmacijos sistemos conceptualiems principams, dėl ko jis negali būti nagrinėjamas ir svarstomas toliau.**

3. Įstatymo projekto teikimo argumentai nesusiję su projekto esme

LMVK atidžiai susipažino su Įstatymo projekto aiškinamuoju raštu ir atkreipia dėmesį, jog šiame Įstatymo projekte lydinčiame dokumente pateikiami pagrindimai nesusiję su Įstatymo projekto esme.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti vaistininco padėjėjo (farmakotechniko) veiklos nuotolinę priežiūrą. Tai reiškia, kad vaistininco padėjėjas (farmakotechnikas) dirbtų vaistinėje nesant vaistininco faktinės priežiūros farmacinės paslaugos teikimo vietoje.

Tuo tarpu Įstatymo projekto aiškinamajame rašte, pagrindžiant siūlomą pakeitimą, teigiama ne apie nuotolinę darbo kontrolę, o apie nuotolinį paslaugų teikimą:

- (i) „per pastarąjį laikotarpį išstobulėjo nuotolinio ryšio priemonės, kurios sudaro pilnas sąlygas betarpiškai, tiesiogiai ir nepertraukiamai bendrauti asmenims nutolusiems vienas nuo kito – ką patvirtina ir pvz., telemedicinos priemonės, kurios leidžia ne tik konsultuoti ligonius, tačiau ir tiesiogiai bendrauti su operuojančiu personalu (http://www.santa.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=2398&catid=50&Itemid=129)“;
- (ii) „Nuotolinio ryšio priemonių efektyvumas leidžia ir prekybą vaistiniais preparatais nuotoliniu būdu, kuomet registruotus nereceptinius vaistinius preparatus vaistinės gali parduoti gyventojams net neapsilankius vaistinėje (Farmacijos įstatymo 35¹ straipsnis)“.

Akivaizdu, kad *aiškinamajame rašte teikiami pagrindimai:*

- (i) *susiję su farmacinės paslaugos teikimu nuotoliniu būdu pacientams;*
- (ii) *nesusiję su nuotolinio darbo organizavimu vaistinėje.*

Iš esmės galima būtų sulyginti Įstatymo projektu siūlomą reguliavimą su kitomis sveikatinimo sritimis (pagal Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo reikalavimus) ir teigti, kad pagal analogiją slaugytojai, nedalyvaujant gydytojui, bet esant jo nuotolinei priežiūrai (pvz., telefonu) būtų leidžiama apžiūrėti pacientą, surinkti anamnezę, paskirti gydymą, įskaitant medikamentinį. Akivaizdu, kad tokia sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarka nėra įmanoma pagal šiuo metu galiojantį reguliavimą, kadangi aiškinamajame rašte minimos telemedicinos priemonės yra naudojamos konsultuoti pacientui (kai konsultuoja gydytojas, o ne slaugytoja) arba konsultuoti kitą sveikatos priežiūros specialistą (kai vienas gydytojas konsultuoja kitą gydytoją).

LMVK primena, kad:

- 3.1. **aiškinamasis raštas ir jame pateikiamas pagrindimas privalo atitikti Įstatymo projekto turinį, ko akivaizdžiai pasigendama Įstatymo projekto atveju;**
- 3.2. **nesusijusių argumentų naudojimas grindžiant Įstatymo projekto esmę ir priėmimo būtinumą yra neleistina teisėkūros praktika,** prieštaraujanti LR TPĮ bei Seimo statuto reikalavimams.

4. Įstatymo projektas neatitinka teisėkūros reikalavimų

LMVK atkreipia LRS SRK, LRV bei SAM dėmesį į Įstatymo projekto neatitikimus LR TPĮ bei Seimo statuto reikalavimams tiek dėl Įstatymo projekto formos, tiek dėl jo turinio. Apie šiuos neatitikimus minėtam reguliavimui yra pasisakęs Lietuvos Respublikos Seimo Teisės departamentas savo išvadose.

LMVK primena, kad teisinis reguliavimas – tai tam tikros socialinės tvarkos nustatymo forma, užtikrinant valstybės funkcijų vykdymą, pilietinės visuomenės lūkesčius ir sudarant sąlygas visuomenės ir valstybės efektyviam vystymuisi.

Teisinio reguliavimo aiškumas, pagrįstumas, veiksmingumas priklauso nuo teisinio reguliavimo kūrimo (teisėkūros) proceso. Teisėkūros proceso reguliavimo tikslas – vadovaujantis tikslingumo, proporcingumo, pagarbos asmens teisėms ir laisvėms, atvirumo ir skaidrumo, efektyvumo, aiškumo ir sistemiškumo principais sukurti vientisą, nuoseklią, darnią ir veiksmingą teisės sistemą.

Teisėkūros principų sistema išreiškia tam tikrus reikalavimus, keliamus teisėkūroje dalyvaujantiems subjektams: įpareigoja juos, rengiant teisės aktus, įvertinti numatomo teisinio reguliavimo poveikį ir visas galimas numatomo teisinio reguliavimo alternatyvas, siekiant įsitikinti esamo teisinio reguliavimo reikalingumu ir tinkamumu, atlikti teisinio reguliavimo stebėseną ir visose teisėkūros stadijose konsultuotis su visuomene.

Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinio teisinės valstybės principo esmė – teisės viešpatavimas; konstitucinis teisės viešpatavimo imperatyvas reiškia, kad valdžios laisvę riboja teisė, kuriai privalo paklusti visi teisinių santykių subjektai, neišskiriant nė teisėkūros subjektų. Šiuo principu turi būti vadovaujama ir kuriant teisę, ir ją įgyvendinant. Šie reikalavimai privalomi ne tik LRV, SAM ar kitoms institucijoms, bet ir Lietuvos Respublikos Seimui. Apie tai ne kartą pasisakydavo tiek pats Konstitucinis Teismas, tiek Lietuvos Respublikos aukščiausioji audito institucija – valstybės kontrolė, nustatydamą teisinio reguliavimo trūkumus³.

Pabrėžtina, kad neaiškus, **perteklinis reguliavimas**, nesuderinti tarpusavyje teisės aktai apsunkina teisės taikymą ir sukelia teisinius ginčus, didina administracinę naštą, viešojo valdymo institucijų veiklos apimtį, sudaro prielaidas korupcijai, valstybės biudžeto lėšų neefektyviam panaudojimui ir kitiems neigiamiems reiškiniams atsirasti.

³ Valstybės kontrolės 2018 metų ataskaita apie teisėkūros procesus Lietuvoje. <https://www.vkontrole.lt/failas.aspx?id=3789>

Dėl šių priežasčių **LMVK pritaria Lietuvos Respublikos Seimo Teisės departamento išvadoms**, pateiktoms Įstatymo projektui ir prašo LRS SRK į jas atsižvelgti.

5. Dėl Nutarimo projekto

LMVK, apibendrinamas šiame rašte išdėstyta bei įvertinęs Nutarime pateikiama SAM poziciją dėl Įstatymo projekto, šiam Nutarimo projektui pritaria, pastabų bei pasiūlymų jam neturi.

6. Apibendrinimas

Apibendrinamas šiame rašte išdėstyta, **LMVK:**

- 6.1 **prašo Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komiteto nepritarti Įstatymo projektui;**
- 6.2 **prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos išlaikyti Nutarimo projekte išsakytą poziciją ir ją kaip Vyriausybės išvadą teikti Lietuvos Respublikos Seimui.**

Tikimės, kad šiame rašte pateiktos pastabos, komentarai ir pasiūlymai Jums bus naudingi. Viliamės, jog į juos bus atsižvelgta. Jeigu turėsite klausimų, prašome nedvejojant kreiptis į šį atsakymą pasirašiusią LMVK direktorę Anastasiją Lapucką telefonu +370 676 87432 arba el. paštu info@lmvk.lt.

Pagarbiai

LMVK vardu

Direktorė Anastasija Lapucka

Adresatų sąrašas:

Kauno kolegijai

El. p. aurimas.galkontas@go.kauko.lt

Lietuvos farmacijos darbuotojų profesinei sąjungai

El. p. farmacijos.profsajunga@gmail.com

Lietuvos farmacijos sąjungai

El. p. taredas@gmail.com

Lietuvos pacientų forumui

Lietuvos pacientų organizacijų atstovų tarybai

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai

Lietuvos studentų farmacininkų draugijai

El. p. sfd.president@gmail.com

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

El. p. ramune.morkuniene@lsmuni.lt

Lietuvos vaistininkų sąjungai

El. p. info@vaistininkai.lt

Lietuvos vaistinių asociacijai

El. p. info@vaistiniuasociacija.lt

Nacionalinei vaistų prekybos asociacijai

El. p. info@nvpa.lt

UAB „Apotheca vaistinė“

El. p. info@medikona.lt

UAB „Mano vaistinė“

info@entafarma.lt

UAB „Universiteto vaistinė“

El. p. info@universitetovaistine.lt

UAB Ramunėlės vaistinei

El. p. ramunele@remo.lt

Vaistinių darbuotojų profesinei sąjungai

El. p. vaistininkups@gmail.com

Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos

Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos

Vilniaus universiteto Medicinos fakultetui

El. p. mf@mf.vu.lt